

ЗАҢ КЕҢЕСТЕРІ

N&P Назханов
және Серіктестері

СҰРАҚ №36:

Мұғалімдер, әсіресе сынып жетекшісі емес мұғалім, сабақтан тыс уақытта оқушының ұялы телефонын тартып алып, оның қалталары мен сөмкесін ақтарып, телефонды 3-4 күн өзінде сақтап, ішіндегі барлық ақпаратты қарап, оқып, басқа адамдарға, соның ішінде мұғалімдерге оқушының хабарламалары туралы мәлімет таратып, жеке қоңыраулар шалуына құқығы бар ма?

ЖАУАП:

Қазақстан Республикасы Білім туралы заңның 47-бабы 10-1-тармағына сәйкес, орта білім беру ұйымдарында оқу процесі кезінде білім алушылардың ұялы байланыс құрылғысын пайдалануға жол берілмейді, тек оқу мақсатында қысқа мерзімді оқу жоспарларымен көзделген жағдайларды қоспағанда. Алайда заң мұғалімге оқушыдан ұялы телефонды тартып алу, оқушыны жеке тінту және телефонды өзінде сақтау құқығын бермейді. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 148-бабына сәйкес, хат алмасу құпиясын заңсыз бұзғаны үшін қылмыстық жауапкершілік қарастырылған.

Осылайша, мұғалімнің әрекеті заңсыз болып табылады.

СҰРАҚ №37:

Мен ұялы телефон сатып алдым. Ол бұзылып, жөндеуге бердім. Қабылдау құжатында Өскеменде сервис орталығының жоқтығынан телефон Алматы қаласына жөнелтілетіні және жөндеу 2 айға созылуы мүмкін екені айтылды. Міне, 2 айға жуық уақыт өтті, бірақ телефонды әлі қайтарған жоқ. Егер көрсетілген мерзімде телефон қайтарылмаса, не істеу керек және қайда жүгіну керек?

ЖАУАП:

Гарантиялық қызмет көрсету шартын мұқият қарау керек. Гарантия келісім-шартта көрсетілген мерзім ішінде тауарды ақысыз жөндеуді немесе бөлшектерін ауыстыруды көздейді. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының «Тұтынушылар құқығын қорғау туралы» заңының 15-бабының 1-тармағына сәйкес, егер тауардың кемшіліктері сатушы тарапынан ескертілмесе, сатып алушы мынадай талаптар қоюға құқылы:

1. Тауар бағасын пропорционалды түрде төмендету;
2. Тауардың кемшіліктерін тегін жою. Алдымен, мәселені сатушымен немесе қызмет жеткізушімен өзара келісіп шешуге тырысу керек. Егер сатушы шағымды қараудан бас тартса, Сіз Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Тұтынушылар құқығын қорғау комитетіне немесе оның аумақтық бөлімшелеріне E-Otinish порталы арқылы немесе e-tutynushy.kz бірыңғай ақпараттық жүйесінде тіркелу арқылы шағым бере аласыз. Сотқа жүгіну – мәселені қараудың соңғы ұсынылатын қадамы.

СҰРАҚ №38:

Менің атыма тіркелген пәтер бар, оны қызымызға сыйға тарту шартын рәсімдегім келеді, мұндай жағдайда күйеуімнің нотариаттық куәландырылған келісімі қажет бола ма?

СҰРАҚ №39:

Сот кепіл шартын жарамсыз деп таныды, себебі онда кепілге қойылған пәтердің бағасы көрсетілмеген, бұл 307-баптың 1-тармағына сәйкес талап етіледі. Сондай-ақ, қарыз алушының нотариусқа қарызды өтеу үшін меншік құқығын беру туралы өтінішіне қарамастан, сот сатып алу-сату мәмілесін қарыз шартын бүркемелейтін жалған мәміле деп танып, оны жарамсыз деп санады. Қарыз берушінің қарызды өндіріп алу туралы талап арызына жауап ретінде сот қарыз алушының әйелін оның жауапкершілігін растайтын нотариалдық келісімнің жеткіліксіздігін негізге алып, оны ортақ жауапкер деп танудан бас тартты. Сот тек қарыз алушыдан қарызды өндіріп, оның пәтердегі 1/2 үлесіне өндіріп алуды жүктеді. Кейін қарыз алушыны ішімдікке әуестенуіне байланысты әрекет қабілеті шектеулі деп таныды, бұл оның жауапкершіліктен жалтару әрекеті болуы мүмкін. Кассация қоныстан шығару туралы талапты қарамады.

ЖАУАП:

Сот заңды және негізделген шешімді тараптардың ұсынған дәлелдемелері негізінде қабылдайды. Меніңше, қарыз алушы сотты өз пайдасына сендіре алған, ал сіз нотариустың мәмілені куәландырған кезде қатысушылардың әрекеттерінің мағынасын түсінуін және оларды басқара алуын тексеруі тиіс екендігін дәлелдей алмаған сияқтысыз. Соттық актінің заңдылығына қатысты жауап беру үшін барлық процессуалдық құжаттарды, куәгерлердің айғақтарын және процесте қатысқан тұлғалардың түсініктемелерін талдау қажет. Сіздің сұрағыңызды талдай отырып, соттың мәмілені ауыр жағдайға қойылған деп тану фактісі және кейіннен қарыз алушыны шектеулі әрекет қабілетті деп тану заңдылығы күмән тудырады, бұл сот актісінің заңдылығын да күмәнге қояды.

СҰРАҚ №40:

2021 жылдың 11 қарашасында Алматы қаласындағы "Армада" сауда орталығынан "EUROMебель" фирмасынан қабырға жиһазын сатып алдық. Олар бізге ақаулы жиһаз жеткізіп, құрастырушы жиһазды толық құрастырмады. Біз оларға жүгіндік, бірақ олар келуден бас тартып отыр. Не істей аламыз? Біздің қолымызда сатып алу шарты мен тауарлық чек бар.

ЖАУАП:

Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 422, 428, 429 және 430-баптарына сәйкес, сатушы тауарды тиісті сапада беруге міндетті. Егер шартта басқа жағдайлар көзделмесе, тауар қалыпты пайдалануға жарамды болуы тиіс. Сатушы тауардағы кемшіліктер үшін оларды беру сәтіне дейін немесе сол сәтке дейін туындаған себептерден туындаған кемшіліктер үшін жауап береді, тіпті ол бұл туралы білмесе де. Егер кепілдік мерзімі қарастырылған болса, кемшіліктердің пайда болуына сатып алушының, үшінші тұлғалардың әрекеттері немесе форс-мажор жағдайлары себеп болмаса, сатушының жауапкершілігі сақталады. Сатып алушы тауар бағасын пропорционалды түрде төмендетуді, кемшіліктерді жоюды, шығындарды өтеуді, тауарды ауыстыруды немесе төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы. Егер сатушы мәселені өз еркімен шешпесе, сотқа жүгіну мүмкін.